

▲ radi- zorgproject

▼▼▼▼▼ Brabant

KIEZEN

NA

**HET BEROEPS-
VOORBEREIDEND
LEERJAAR**

Informatiebrochure van het CLB GO!

Inhoudsopgave

Structuur van het Secundair Onderwijs	3
Het Voltijds Beroepssecundair Onderwijs.....	5
1. STUDIEGEBIEDEN EN STUDIERICHTINGEN	6
2. LESSENTABELLEN.....	8
3. TOELATINGSVOORWAARDEN EN ATTESTEN VANUIT HET BEROEPSVOORBEREIDEND LEERJAAR	10
4. GETUIGSCHRIFTEN	10
De leerplicht	11
Het Deeltijds Onderwijs.....	12
Hoe een studierichting kiezen	13

Infobrochure van het Zorgproject Brabant:

KIEZEN NA HET TWEEDE LEERJAAR VAN DE EERSTE GRAAD, versie januari 2008

In deze brochures vermelden we de meest recente informatie waarover we beschikken. Als er wijzigingen doorgevoerd worden door het departement onderwijs trachten we de infobrochure zo vlug mogelijk aan te passen en de nieuwe versie te publiceren op de website www.go-clb.be.

Structuur van het Secundair Onderwijs

VIERDE GRAAD

BSO

DERDE GRAAD

7*	Vorbereidend jaar hoger onderwijs	Specialisatiejaar/ Vorbereidend jaar hoger onderwijs	Specialisatiejaar	Specialisatiejaar/ Algemeen jaar
----	--------------------------------------	--	-------------------	-------------------------------------

6	ASO	KSO	TSO	BSO
5	ASO	KSO	TSO	BSO

DEELTIJDS
ONDERWIJS

TWEEDE GRAAD

4	ASO	KSO	TSO	BSO
3	ASO	KSO	TSO	BSO

EERSTE GRAAD

2	tweete leerjaar van de eerste graad	beroepsvoorbereidend leerjaar
1	eerste leerjaar A	eerste leerjaar B

ASO
of
**ALGEMEEN
SECUNDAIR ONDERWIJS**

- Je volgt hoofdzakelijk theorie (leren uit boeken): talen, wiskunde, wetenschappen, economie,...
- Je wordt voorbereid op een studie in het hoger onderwijs.

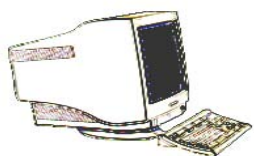
KSO
of
**KUNST-
SECUNDAIR ONDERWIJS**

- Je krijgt algemene vakken en leert muziek, dans, toneel, creëren met film en geluid of ontwerpen met potlood, papier, verf, klei,...
- Na deze opleiding kan je best verder studeren.

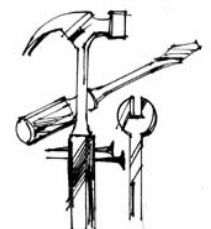
TSO
of
**TECHNISCH
SECUNDAIR ONDERWIJS**

- Je krijgt naast algemene vakken ook technische vakken: chemie, elektromechanica, handel, kleding, bakkerij, landbouw, ...
Deze vakken oefen je eveneens in de praktijk.
- Achteraf kan je gaan werken of verder studeren.

BSO
of
**BEROEPSSECUNDAIR
ONDERWIJS**

- Je leert een beroep: bouw, elektrische installaties, bakkerij, haartooi, ... De praktijk krijgt meer aandacht dan het leren uit boeken.
- Eventueel volg je een zevende leerjaar of je gaat werken.

*In deze brochure bespreken we eerst het **voltijds beroepssecundair onderwijs**. Vervolgens besteden we even aandacht aan de **leerplicht** en het **deeltijds onderwijs**. Tenslotte bekijken we even hoe je best een **studierichting** kiest.*

Het voltijds Beroepssecundair Onderwijs

Vanaf de tweede graad kan men vier **ONDERWIJSVORMEN** onderscheiden: ASO (Algemeen Secundair Onderwijs), KSO (Kunstsecundair Onderwijs), TSO (Technisch Secundair Onderwijs), BSO (BeroepsSecundair Onderwijs).

In het **BSO** leer je een beroep. Het verwerven van **praktische vaardigheden** krijgt hier meer aandacht dan het leren uit boeken.

Slagen in het hoger onderwijs is na deze onderwijsvorm eerder uitzonderlijk.

Je bent uitkeringsgerechtigd als je het derde jaar beëindigd hebt. Je hoeft niet geslaagd te zijn.

Het BSO omvat een groot aantal **STUDIERICHTINGEN**.

De studierichtingen kunnen gegroepeerd worden in **STUDIEGEBIEDEN**. Bijvoorbeeld de studierichtingen 'handel', 'handel-talen', 'boekhouden-informatica', 'secretariaat-talen' en 'informaticabeheer' van het TSO en de studierichtingen 'kantoor' en 'verkoop' van het BSO behoren tot het studiegebied 'handel'.

Het beroepssecundair onderwijs kan men net zoals de andere onderwijsvormen in **GRADEN** indelen.

Elke graad omvat minstens twee **LEERJAREN**.

De **TWEEDE GRAAD**: het **3de** en het **4de leerjaar**.

De **DERDE GRAAD**: het **5de** en het **6de leerjaar**.

Bovendien kan je in het BSO indien je dat wenst, nog de volgende leerjaren volgen:

In de **DERDE GRAAD** kan je na het 6de leerjaar eventueel een **aansluitend 7de specialisatiejaar** of een **7de algemeen jaar** volgen.

In de **VIERDE GRAAD** kan je in een zeer beperkt aantal scholen en studierichtingen na het 6de leerjaar eventueel een **7de** en **8ste leerjaar** (modevormgeving, plastische kunsten en verpleegkunde) en **9de leerjaar** (verpleegkunde) volgen.

In tegenstelling tot de andere onderwijsvormen kan je in het BSO het **diploma** secundair onderwijs slechts na het 7de leerjaar of in de vierde graad behalen.

1. STUDIEGEBIEDEN EN STUDIERICHTINGEN

Voor een aantal studierichtingen die pas in de derde graad starten hebben we het studiegebied vermeld waar je de meest logische vooropleiding in de tweede graad kan vinden.

(S): specifieke studierichtingen kan je slechts in een beperkt aantal scholen volgen. Ze bereiden voor op sterk gespecialiseerde beroepen.

STUDIEGEBIED	STUDIERICHTINGEN TWEDE GRAAD BSO	STUDIERICHTINGEN DERDE GRAAD BSO
AUTO	<i>zie studiegebied mechanica en elektriciteit</i>	AUTO CARROSSERIE TWEEWIELERS EN LICHTE VERBRANDINGSMOTOREN (S) VRACHTWAGENCHAUFFEUR (S)
BOUW	BOUW DUURZAAM WONEN (S) SCHILDERWERK EN DECORATIE STEEN- EN MARMERBEWERKING (S)	BOUWPLAATSMACHINIST (S) RUWBOUW RUWBOUWAFWERKING SCHILDERWERK EN DECORATIE STEEN- EN MARMERBEWERKING (S)
DECORATIEVE TECHNIEKEN	PUBLICITEIT EN ETALAGE	ETALAGE EN STANDENDECORATIE PUBLICITEITSGRAFIEK
GRAFISCHE COMMUNICATIE EN MEDIA	DRUKKEN EN VOORBEREIDEN (S)	DRUKKEN EN AFWERKEN (S) DRUKVOORBEREIDING (S)
HANDEL	KANTOOR VERKOOP	KANTOOR VERKOOP
HOUT	HOUT	HOUTBEWERKING HOUTBEWERKING - SNIJWERK (S)
JUWELEN alle studierichtingen zijn specifiek	DIAMANTBEWERKING GOUD EN JUWELEN UURWERKMAKEN	DIAMANTBEWERKING GOUD EN JUWELEN UURWERKMAKEN
KOELING EN WARMTE	<i>zie studiegebied mechanica en elektriciteit</i>	CENTRALE VERWARMING EN SANITAIRE INSTALLATIES KOELINSTALLATIES (S)
LAND- EN TUINBOUW alle studierichtingen zijn specifiek	LANDBOUW TUINBOUW DIERENZORG PAARDRIJDEN EN -VERZORGEN	BLOEMSIERKUNST LANDBOUW TUINBOUW DIERENZORG PAARDRIJDEN EN -VERZORGEN

STUDIEGEBIED	STUDIERICHTINGEN TWEEDE GRAAD BSO	STUDIERICHTINGEN DERDE GRAAD BSO
LICHAAMS- VERZORGING	HAARZORG	HAARZORG
MARITIEME OPLEIDINGEN	MATROOS (S) RIJN- EN BINNENVAART (S)	RIJN- EN BINNENVAART (S)
MECHANICA EN ELEKTRICITEIT	ELEKTRISCHE INSTALLATIES BASISMECHANICA (7 VARIANTEN): <ul style="list-style-type: none"> • AUTO • KOELING EN WARMTE • AUTO + KOELING EN WARMTE • MACHINES • AUTO + MACHINES • KOELING EN WARMTE + MACHINES • AUTO + KOELING EN WARMTE + MACHINES 	ELEKTRISCHE INSTALLATIES LASSEN – CONSTRUCTIE WERKTUIGMACHINES KUNSTSTOFVERWERKING (S) PRODUCTIEOPERATOR (S)
MODE	MODEREALISATIE EN -PRESENTATIE	MODEREALISATIE EN -VERKOOP
MUZIEK- INSTRUMENTEN- BOUW		MUZIEKINSTRUMENTENBOUW (S)
PERSONENZORG	VERZORGING - VOEDING	ORGANISATIEHULP (S) VERZORGING
TEXTIEL	TEXTIEL	TEXTIEL
VOEDING	BROOD- EN BANKETBAKKERIJ (S) RESTAURANT EN KEUKEN SLAGERIJ EN VLEESWARENBEREIDING (S)	BROOD- EN BANKETBAKKERIJ EN CONFISERIE (S) RESTAURANT EN KEUKEN GROOTKEUKEN (S) SLAGERIJ EN VERKOOPSKLARE GERECHTEN (S)

2. LESSENTABELLEN

De **LESSENTABEL** omvat **maximum 36** gefinancierde lestijden.

Er worden een beperkt aantal algemene vakken ingericht. Het grootste deel van het lessenrooster omvat praktijkvakken (in het werkhuis, keuken, labo... of stages). De technische vakken vormen een ondersteuning van de praktijk.

De lessentabellen kunnen **verschillen** afhankelijk van de inrichtende macht (GO!, Stedelijk/Gemeentelijk/ (S/G), Katholiek (K) of Provinciaal (P) onderwijs), maar ook tussen de scholen die tot éénzelfde net behoren.

Om de juiste inhoud van de studierichting te kennen is het belangrijk om de infobrochures te vergelijken van de verschillende scholen.

ENKELE VOORBEELDEN VAN LESSENTABELLEN VAN HET GO! EERSTE LEERJAAR VAN DE TWEEDE GRAAD BSO	ELEKTRISCHE INSTALLATIES	BASISMECHANICA AUTO	BASISMECHANICA KOELING-WARMTE	HOUT	KANTOOR	VERKOOP	HAARZORG	MODERREALISATIE EN PRESENTATIE	VERZORGING - VOEDING
Godsdienst/Zedenleer	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Lichamelijke opvoeding	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Project algemene vakken	6	6	6	6	6	6	6	6	6
Elektriciteit	6								
Praktijk elektriciteit	16								
Praktijk elektriciteit / elektronica / elektromechanica / Praktijk lassen-constructie / mechanica / elektromechanica Praktijk mechanica / elektromech. Mechanica / elektromechanica Autotechniek/Carrosserie(PV+TV) Sanitair / Centrale verwarming/ Elektromechanica (PV+TV)		2 2 8 2 8	2 2 8 2 8						
Hout Praktijk hout				6 16					
Toegepaste Informatica					2	1			
Dactylografie/Toegep. Informatica					3	2			
Toegepaste Economie					5	5			
Kantoortechnieken					3				
Verkoop						5			
Frans					3	3			
Engels					2	2			
Nederlands					2	2			
Dameskappen							4		
Praktijk bio-esthetiek							1		
Praktijk dameskappen							14		
Praktijk herenkappen							2		
Mode								7	
Praktijk mode								13	
Plastische opvoeding							1	2	2
Muzikale opvoeding									1
Huishoudkunde									6
Huishoudkunde / Voeding									2
Praktijk huishoudkunde									6
Praktijk huishoudkunde / Voeding									6
Complementair gedeelte	4	4	4	4	6	6	4	4	3
TOTAAL	36	36	36	36	36	36	36	36	36

3. TOELATINGSVOORWAARDEN EN ATTESTEN VANUIT HET BEROEPSVOORBEREIDEND LEERJAAR

Met een A - ATTEST word je toegelaten tot **alle studierichtingen** van het **BSO**.

Op een B - ATTEST worden de **studierichting(en)** van het **BSO** vermeld die je **niet mag volgen**. Je mag ook het leerjaar overzitten.

Als je het jaar hebt overgezeten mag je het meest gunstige attest gebruiken. Het kan immers gebeuren dat je na je bisjaar een C- attest behaalt.

Je mag ook na het 3de leerjaar BSO naar het 3de leerjaar ASO, TSO of KSO (mits gunstige beslissing van de toelatingsklassenraad) en na het 4de leerjaar BSO naar het 4de jaar ASO, TSO of KSO. Gezien dit een moeilijke en ongebruikelijke overgang is, vraag je best raad aan school en/of CLB.

Met een C - ATTEST moet je het jaar overzitten (eventueel in een andere studierichting).

Als je 16 jaar wordt (ten laatste op 31/12) mag je op basis van je leeftijd naar het 3de jaar BSO op voorwaarde dat de toelatingsklassenraad hiervoor toestemming geeft.

Verandering van onderwijsvorm en/of studierichting binnen hetzelfde leerjaar is toegelaten tot en met 15 januari. In uitzonderlijke gevallen kan de toelatingsklassenraad afwijken van deze datum.

4. GETUIGSCHRIFTEN

Wie slaagt (A - of B - attest) behaalt de volgende getuigschriften:

- Het GETUIGSCHRIFT VAN DE EERSTE GRAAD na het tweede leerjaar.
- Het GETUIGSCHRIFT VAN DE TWEEDE GRAAD na het vierde leerjaar.
- Een STUDIEGETUIGSCHRIFT VAN DERDE GRAAD na het 6de leerjaar BSO.
- Het DIPLOMA VAN SECUNDAIR ONDERWIJS dat toegang verleent tot het hoger onderwijs na het **7de leerjaar** of in de **vierde graad**.

De leerplicht

De Belgische leerplicht geldt voor een periode van **twaalf schooljaren** en eindigt in het kalenderjaar waarin je **18 jaar** wordt op 30 juni of op je 18de verjaardag.

De leerplicht eindigt eveneens, ongeacht de leeftijd, als je het **diploma secundair onderwijs** hebt behaald.

Aan de leerplicht voldoe je door het volgen van:

- voltijds dagonderwijs
- deeltijds dagonderwijs, vanaf de dag dat je 15 jaar wordt, NADAT je de eerste twee leerjaren van het voltijds secundair onderwijs gevolgd hebt. (Je hoeft niet geslaagd te zijn. Je moet wel een attest van regelmatige leerling hebben.)
Wegens uitzonderlijke omstandigheden kan je reeds in het begin van het schooljaar - waarin je deeltijds leerplichtig wordt - starten in het deeltijds onderwijs. De directie van het centrum waar je deeltijds onderwijs gaat volgen moet hiermee akkoord gaan. Je moet ook advies vragen aan het CLB dat verbonden is aan de school waar je tot nu toe de lessen hebt gevolgd.
- deeltijds dagonderwijs, vanaf de dag dat je 16 jaar wordt.

Het Deeltijds Onderwijs

Heel wat **beroepen** kun je leren in de **dagelijkse praktijk**. Naast de ervaringen die je in de werkring opdoet, krijg je **1 tot 2 dagen les** in een centrum voor deeltijds onderwijs (CDO) of in een Syntra-opleidingscentrum.

Kiezen voor zo'n opleiding heeft echter grote gevolgen! Denk er goed over na en informeer je grondig!

Kies zeker niet voor deeltijds leren - deeltijds werken omwille van een crisis of mislukking in het voltijds onderwijs. Stop je voltijdse studies niet omdat je het eventjes niet meer ziet zitten op school want daar kun je later spijt van hebben. Bij deeltijds leren - deeltijds werken komt immers heel wat kijken en de weg terug is niet eenvoudig...

Aan de DEELTIJDSE LEERPLICHT voldoe je door het volgen van:

- **deeltijds beroepssecundair onderwijs (DBSO)**
- een **erkende vorming**, waarvan de meest bekende de **leerovereenkomst** in een Syntra-opleidingscentrum is.

Als je nog leerplichtig bent, kan je overgaan van voltijds naar deeltijds onderwijs tot 31 januari.

Je kan slechts tot 15 november overgaan van deeltijds naar voltijds onderwijs.

Uiteraard heb je hiervoor de toestemming nodig van je ouders.

Indien je wenst over te gaan naar deze vorm van onderwijs, kan je aan je CLB meer informatie vragen.

Hoe een studierichting kiezen

Een verantwoorde studiekeuze maken is een complex proces.

Je moet trachten een beeld te vormen van je:

CAPACITEITEN, TALENTEN

Elke studierichting stelt bepaalde eisen, die je moet vergelijken met je eigen mogelijkheden.

Als deze **eisen te hoog** zijn, ga je uiteindelijk falen. Teveel teleurstellingen kunnen je gedrag op een minder gunstige wijze beïnvloeden (bijv. geen inspanningen meer leveren, agressie ...). Als je anderzijds een richting kiest met **te lage eisen**, kan het gebeuren dat je jezelf verveelt en je keuze later betreurt.

BELANGSTELLING, INTERESSE

Welk leervak doe ik met plezier? Wat doe ik graag in mijn vrije tijd? Waarom boeien deze activiteiten mij?

Het kan zijn dat je mensen graag leiding geeft of helpt of liever alleen werkt. Het is mogelijk dat je voorkeur uitgaat naar mooie dingen ontwerpen, bezig zijn met cijfers en/of talen. Of misschien verkies je om met je handen te werken, in de natuur bezig te zijn...

Je kiest best een studierichting die zoveel mogelijk aansluit bij je interesses.

STUDIEHOUDING

Ben ik **gemotiveerd**? Stel ik hoge eisen aan mezelf en wil ik hard werken om ze te realiseren?

Kan ik mij blijven inzetten voor een doel dat ik **in de toekomst wil bereiken** (bijv. een beroep, geld, succes, kennis...)? Of wil ik onmiddellijk resultaat?

Kan ik mij **concentreren** op mijn lessen? Laat ik mij niet te vlug afleiden?

Heb ik een goede **studiemethode**? Kan ik mijn studiewerk plannen en mij daar aan houden?

Heb ik voldoende **zelfvertrouwen** om iets te vragen in de klas, bij een toets, om een minder goed rapport te verwerken...?

Je **SCHOOLRESULTATEN** zijn meestal een goede weerspiegeling van deze factoren.

Als je ernstige moeilijkheden hebt met de leerstof van een vak of verschillende vakken wordt slagen in het volgend leerjaar twijfelachtig. Dit geldt in de eerste plaats voor studierichtingen waar dit vak of deze vakken nog meer lessen krijgen en verder worden uitgediept.

Voor sommige studierichtingen zal je ook rekening moeten houden met factoren zoals je **GEZONDHEID** en de financiële mogelijkheden van je ouders.

Verder moet je ook je weg vinden in het **AANBOD VAN STUDIERICHTINGEN EN LESSENROOSTERS**.

Tenslotte moet je proberen alles op elkaar af te stemmen en een beslissing nemen.

Bij dit keuzeprocess sta je niet alleen.

Je kan een beroep doen op leerkrachten, ouders, vrienden ...

Jij en je ouders kunnen ook steeds terecht bij het CLB voor studie-informatie.

(De lessenroosters kan je meestal ook terugvinden in de brochures van de scholen, die deze opleidingen oprichten.)

In de loop van de volgende jaren zal je meer informatie krijgen over je verdere studiemogelijkheden.

Deze brochure kan later ook nuttig zijn. Bewaar ze!